

## O'ZBEKISTONDA EKOLOGIK HOLATNI YAXSHILASH BORASIDAGI DAVLAT SIYOSATI

**Obidov Nodirbek Zohid o'g'li**

Guliston davlat universiteti

Psixologiya va ijtimoiy fanlar fakulteti

Tarix yo'nalishi talabasi.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.11050323>

**Annotatsiya.** Ushbu maqolada O'zbekistondagi muhim ekologik muammo bu Orol dengizini qurishidir. Bu holat natijasida dengiz o'rni cho'lga aylangan va atrof muhitda turli xil zararli tuzlarning yoy ilishiga olib kelmoqda. Bu muammoni yechimi sifatida bizning akselerator laboratoriyamiz cho'l o'rniga yashil hudud barpo etmoqda va har bir inson bu loyihaga osonlik bilan o'z hissasini qo'sha oladi.

**Kalit so'zlar:** Ekologiya, dolzarb, muammo, sanoat, chiqindi, orol dengizi, atmosfera, muhofaza, akselerator, laboratoriya.

### STATE POLICY ON ENVIRONMENTAL IMPROVEMENT IN UZBEKISTAN

**Abstract.** In this article, an important environmental problem in Uzbekistan is the drying up of the Aral Sea. As a result of this situation, the sea has turned into a desert and causes the spread of various harmful salts in the environment. As a solution to this problem, our accelerator lab is building a green area instead of a desert, and everyone can easily contribute to this project.

**Key words:** Ecology, topical, problem, industry, waste, Aral Sea, atmosphere, protection, accelerator, laboratory, desert, region.

### ГОСУДАРСТВЕННАЯ ПОЛИТИКА ПО УЛУЧШЕНИЮ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ СРЕДЫ В УЗБЕКИСТАНЕ

**Аннотация.** В данной статье важной экологической проблемой Узбекистана является высыхание Аральского моря. В результате такой ситуации море превратилось в пустыню и стало причиной распространения различных вредных солей в окружающую среду. В качестве решения этой проблемы наша лаборатория-ускоритель создает вместо пустыни зеленую зону, и каждый может легко внести свой вклад в этот проект.

**Ключевые слова:** Экология, актуальная, проблема, промышленность, отходы, Аральское море, атмосфера, защита, ускоритель, лаборатория, пустыня, регион.

### KIRISH

Birinchi Navbatda bir qancha O'zbekistonda hozirgi ekologik muammolar, Hukumatning qadamlari, siyosiy qo'llab quvvatlash, infratstruktura va Texnologiyalar, aholi organi va qatnashishi, muammo vaqtning o'tishi, kabi jabhalar avvalambor birinchi o'rindadir. Ekologik holatni yaxshilash uchun bir nechta muhim masalalar haqida muloqot qilamiz. Birinchisi, tabiiy resurslarni samarali foydalanish va muhofaza qilishning muhimligi. Bu, suv, ozodlik vaqtida foydalanilishi kerak bo'lgan bir mahsulotdir. O'rmonlar, nafas olish tizimi uchun muhim.

Daryolarda, suv mahsulotlarini saqlash uchun kerak. Bu resurslarni samarali va doimiy foydalanish uchun qonun bilan muhokama qilinadi. Muhim vazifalar, tabiiy resurslarni o'rganish, ularga samarali foydalanish va resurslarni muhofaza qilishdir. Bu jarayonlar o'zaro bog'liqlik bilan bajariladi.

Ekologik holatni yaxshilash uchun atrof-muhitni muhofaza qilishning o'ziga xos ahamiyati bor. Bu holatni yaxshilash uchun faoliyatlar qatlamiga ko'p choralarni qo'shish kerak.

1. Ma'lumotlarni ommalashtirish: Ommaviy bilimlarni o'stirish va ekologik muammolarni tahlil qilishning muhimligini tushuntirish lozim. Xalqaro ilmiy va amaliy tajribalar bilan hissa olish hamda yangi tekshiruvlarni olib borish kerak.

2. Xalqaro hamkorlik: Ekologik muammolar global vaqtning muammosidir, shuning uchun xalqaro hamkorlik qatlamini o'rganish va ishlab chiqish kerak. Bunday hamkorlik ekologik muammolarga samarali yechim topishga yordam beradi.

3. Tekshiruvlar va monitoring: Ekologik muhitning holatini o'rganish va baholash uchun dastlabki qadamdir. Suv, havo va tuproq xavfsizligini, o'sishini va yo'lga qo'yilishi zarur.

Monitoring jarayonlari samarali va to'liq bo'lishi kerak.

4. Ta'lim va tarbiya: Jamiyat a'zolari, shuningdek, talabalar, o'qituvchilar va ilmiy kadrlar ekologik muhitning muhimligini o'rganish va qadriyatini oshirish lozim. Ekologik madaniyatning rivojlanishi uchun ta'lim tizimini kuchaytirish muhimdir.

5. Teknologik rivojlanish: Ekologik holatni yaxshilash uchun yangi texnologiyalarni rivojlantirish, energiya ta'minoti uchun alternativ variantlarni qo'llash kerak. Iqtisodiy rivojlanish va ekologik muammolarni hal qilishga qaratilgan texnologik ilmiy muhandislikning rollari katta.

6. Qonun va siyosat: Ekologik muammolarni yechish uchun qonuniy va siyosiy me'yorlarning belgilanishi kerak. Ekologik muammolarni hal qilishga doir davlat va xalqaro dasturlar, qonunlar va qarorlar amalga oshirilishi kerak.

Bu bosqichlardan o'tkazish orqali, ekologik holatni yaxshilashga doir umumiy yechimlar paydo bo'ladi va bu masalada samarali ishlarni amalga oshirishimiz mumkin bo'ladi.

Ekologik hamkorlik ham bundan chetda emas. O'z navbatida, J. Kazbekov o'z nutqida O'zbekistonda atrof-muhitni muhofaza qilish, biologik xilmaxillikni saqlash, muhofaza etiladigan tabiiy hududlarni kengaytirish, tabiiy resurslardan oqilona foydalanish, yashil tiklanish va iqlim harakatlari sohasida olib borilayotgan izchil ishlar to'g'risida batafsil ma'lumot taqdim etdi.

Mazkur Ittifoq bilan o'zaro hamkorlik Davlat ekologiya qo'mitasi bilan birgalikda ishlab chiqilayotgan "O'zbekistonda oziq-ovqat tizimi, yerdan foydalanish va ekotizimlarni tiklash", "O'zbekistonning tog'li va vodiqli hududlarida o'rmonlarni barqaror boshqarish", "Markaziy Osiyoda tabiatni muhofaza qilish tizimini mustahkamlash orqali zoonoz kasalliklarning paydo bo'lishiga landshaft moslashuvchanligini oshirish" kabi qo'shma grant loyihalari doirasida faollashgani qayd etildi. Tashrif doirasida O'zbekistonning Xalqaro tabiatni muhofaza qilish ittifoqiga a'zolik maqomini tan olish marosimi o'tkazildi. Shunday qilib, mamlakatimiz Ittifoq safiga qo'shilgan 92-chi va Markaziy Osiyo mamlakatlari orasida birinchi davlat bo'ldi (Xalqaro tabiatni muhofaza qilish ittifoqining Gland (Shveysariya) shahrida joylashgan).

Hukumatning ekologik holatni yaxshilash bo'yicha qadamlari xususida "Infrastruktura va Texnologiyalar" ning kengroq bayon qilinishi kerak: Bunda texnikdan aql bilan ishlatish, joylarda asosan shahar va shahar yo'llaridagi daraxtlarni kesmastlik, o'zboshimchalik yo'li bilan shahar hayoti va ekologiyani yangi bosqichiga ko'tarilish bahonasida noto'g'ri qarorlar amalga oshirmasdan aksincha, ko'proq yangi texnikalardan Yapon "qo'porib ekish", texnikasidan foydalanishda (bunda asosan shahar qatnovi yo'lidagi avtomobillarga halaqt bermaydigan usulda

daraxtlarni ko'chirib o'tkazilsa tabiat uchun ham insonlar qatnovi uchun ham samarali bo'lardi deb o'ylayman.

Aholi organi va ularning qatnashishi ekologiya yaxshilash borasidagi harakatga katta ahamiyatga ega. Ular o'z so'nglarida ekologik muammolar bilan birgalikda yashash, shaharlar va hududlarni hamkorlikda yaxshilash, muhofaza qilish va atrof-muhitni sog'lashning muhim qismlari bo'lib hisoblanadi. Quyidagi sabablarga ko'ra, aholi organining va ularning qatnashishini ekologiya yaxshilash borasidagi harakatga aloqador deb topish mumkin.

Muammo-vaqtning uch olingan yo'nalishlarining muhimligi va ular haqida fikrlarim quyidagicha:

1. Yechim Topish: Muammo-vaqtning olingan yo'nalishlari, muammolarni tan olish va ularni hal qilish uchun yechim topishda ahamiyatga ega. Bu yo'nalishlar, muammolar va muddatlarni aniq tanilashda, ularga to'g'ri yechim topishda yordam beradi.

2. Ehtimol Yechimlarni O'rganish: Muammo-vaqtning olingan yo'nalishlari, ehtimol yechimlarni o'rganish va ularga qaror qilishda yordam beradi. Bu yo'nalishlar, muammolarni tahlil qilish, ehtimol yechimlarni aniqlash va ularni amalga oshirish uchun strategiyalar rivojlantirishda foydalaniladi.

3. Harakatga O'tish: Muammo-vaqtning olingan yo'nalishlari, muammolarga ko'ra strategiyalarni rivojlantirish va ularni amalga oshirishda juda muhimdir. Bu yo'nalishlar, muammo-vaqtning ehtimol yechimlarni amalga oshirish uchun talablarini va strategiyalarini belgilashda yordam beradi.

Bu uch olingan yo'nalishlar, muammo-vaqtning muhim vaqt bosqichlarida strategiyalarni rivojlantirish, ehtimol yechimlarni o'rganish va ularni amalga oshirish uchun katta ahamiyatga ega.

Ular holatni tahlil qilish, yechim topish va muammolarga qaror qilishda muhim rol o'ynaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar: Sharofiddin Olimov - "Ekologik mafkura va qadrlanish" nomli kitob. Zokirjon Alimov - "Tabiatni muhofaza qilish" nomli kitob. Abdulaziz Mansur - "Ekologiya va inson" nomli kitob. Abdurasul Hamidov - "Tabiatni muhofaza qilish va ekologik holatni yaxshilash" nomli kitob. Umid Shermatov - "Ekologik so'zlar" nomli kitob.

## REFERENCES

1. B.Ziyomammedov Ekologiya va ma'naviyat. - T.: Mehnat, 1997 b.
2. Sh.T.Otaboyev Inson va biosfera. - T.: O'qituvchi, 1995 b 135
3. A.S.To'xtayev Ekologiya asoslari va tabiatni muhofaza qilish. - Toshkent: O'qituvchi, 1994 b 27-28
4. Alimov T L Rafikov AA Ekologiya xatolik saboqlari T 1991 b 61
5. Shodimetov Yu Ijtimoiy ekologiyaga kirish T 1991 b 120-121
6. Ergashev A. Ergashev T. Ekologiya, biosfera va tabiatni muxofaza qilish. Toshkent "yangi asr avlodi" 2005 y. b 58
7. Ochilov, I. (2023). Importance of pedagogical technologies in forming thinking and skills in history lessons. *Science and innovation*, 2(B4), 481-484.
8. Iskandar, O. (2023). The Organization of the Khorazm Soviet Republic.

9. Ochilov, I. (2022). SPECIFIC GEOGRAPHICAL ASPECTS OF THE HISTORY AND DEVELOPMENT OF INTERNATIONAL TOURISM. *Science and Innovation*, 1(6), 228-231.
10. Iskandar, O. (2022). XIVA TARIXI VA RIVOJLANISHIDA TURIZMNING AHAMIYATI. *PEDAGOG*, 5(6), 327-329.
11. Ochilov, I. (2022). XALQARO TURIZM TARIXI VA RIVOJLANISHINING O'ZIGA XOS GEOGRAFIK JIHATLARI. *Science and innovation*, 1(C6), 228-231.
12. Ochilov, I. (2023). TARIX DARSLARIDA TAFAKKUR, KO'NIKMA VA MALAKALARNI HOSIL QILISHDA PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALARNING AHAMIYATI. *Наука и технология в современном мире*, 2(16), 43-46.
13. Очилов, И. (2024). XIX АСР ИККИНЧИ ЯРМИДА ХИВА ХОНЛИГИДА СИЁСИЙ ЖАРАЁНЛАР. *TADQIQOTLAR. UZ*, 35(2), 89-93.
14. Ochilov, I. (2024). XIVA XONLIGIDA SOLIQ TIZIMI VA MAJBURIYATLAR. *Молодые ученые*, 2(8), 73-75.
15. Omongaldi o'g'li, O. I. (2023). O'RTA OSIYODA TARIXIY BILIMLARNING TARAQQIYOTI. *INTERNATIONAL JOURNAL OF RECENTLY SCIENTIFIC RESEARCHER'S THEORY*, 1(3), 9-15.
16. Iskandar, O. (2022). OPPORTUNITIES FOR THE DEVELOPMENT OF PILGRIMAGE TOURISM IN OUR REPUBLIC. *CONTEMPORARY ART AND CULTURE*, (ISSUE 11), 47-49.
17. АБДУЛҲАЙ, Г. ТУРКИСТОН МАТБУОТИДА ЯНГИ ДАВЛАТ ХУСУСИДАГИ МУНОЗАРЛАР (1918-1924 ЙИЛЛАР). *ИНФОЛИБ: ИНФОРМАЦИОННО-БИБЛИОТЕЧНЫЙ ВЕСТНИК Учредители: Общество с ограниченной ответственностью с участием иностранного капитала " E-LINE PRESS"*, (1), 56-60.
18. Urazalievna, A. G., & Fotima, X. (2024). TURKISTON QO'RBOSHILAR HARAKATI VA ULARNING FAOLIYATI. *TA'LIM VA RIVOJLANISH TAHLILI ONLAYN ILMIY JURNALI*, 4(1), 5-10.
19. Urazalievna, A. G., & Aziza, P. (2024). FARG'ONA VODIYSIDAGI ISTIQLOLCHILIK HARAKATLARI VA UNING TARIXIY AHAMIYATI. *IJTIMOY FANLARDA INNOVASIYA ONLAYN ILMIY JURNALI*, 4(1), 12-15.
20. Абдулхай, Г. У. (2020). ТУРКИСТОН АССР: ҚАНДАЙ ДАВЛАТ БЎЛИШИ КЕРАК ЭДИ?. *ВЗГЛЯД В ПРОШЛОЕ*, 3(1).
21. Qizi, Y. L. U. (2024). THE ACTIVITIES OF UBAYDULLOKHOJA ASADULLOKHOJAYEV, AN EARLY UZBEK LAWYER, IN THE JADIDIST MOVEMENT. *International Journal Of History And Political Sciences*, 4(03), 48-50.
22. Yusupova, L. (2024). THE ROLE OF MUNAVVARQORI ABDURASHIDKHANOV IN THE JADIDIST MOVEMENT. *Science and innovation*, 3(C1), 94-97.
23. Yusupova, L. (2023). JADIDCHILIK HARAKATI VA JADID ADABIYOTINING YUZAGA KELISHI. *Наука и технология в современном мире*, 2(20), 92-94.
24. Laylo, Y. (2023). XIVA XONLIGINING ASOSIY SAVDO MARKAZLARI VA TASHQI SAVDO-TIJORAT ALOQALARI. *Journal of Universal Science Research*, 1(5), 385-389